

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060101

PROTOKOLL
2020-02-04
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 8
Mål nr P 8959-19

RÄTTEN

Hovrättsråden Lars Borg och Gösta Ihrfelt (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd), tekniska rådet Mats Kager samt hovrättsrådet Ralf Järtelius, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Linnea Haglund

PARTER

Klagande

SKF:s Anställdas Bostadsrättsförening nr
7

Motpart

Byggnadsnämnden i Göteborgs kommun

SAKEN

Bygglov för inglasade balkonger på fastigheten A i Göteborgs kommun; nu fråga om prövningstillstånd och återförvisning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-07-24 i mål nr P 3005-19

SKF:s Anställdas Bostadsrättsförening nr 7 (bostadsrättsföreningen) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom på så sätt att bygglov för inglasade balkonger ges i enlighet med bostadsrättsföreningens ansökan. Bolaget har även yrkat att syn och sammanträde ska hållas i målet.

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

Dok.Id 1568420

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

BESLUT (att meddelas 2020-02-17)

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
2. Mark och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Skälen för beslutet

Förfarandet hos mark- och miljödomstol är skriftligt men det bör ingå sammanträde när detta kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande. Huvudregeln är att domstolen ska hålla sammanträde, om det begärs av enskild part. Sammanträde behöver dock inte hållas om det inte är fråga om prövning i sak, om avgörandet inte går parten emot eller om ett sammanträde på grund av någon annan särskild omständighet inte behövs. Detta framgår av 13 och 14 §§ lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen). I förarbetena uttalas att när det gäller tingsrätterna medför ett sammanträde i ett domstolsärende inte sällan att utredningsunderlaget förbättras och att handläggningen effektiviseras. Att parter ges en relativt omfattande rätt att lägga fram sin sak muntligt inför tingsrätten i de fall de önskar detta har också stor betydelse för tilltron till rättsväsendet. Många enskilda kan ha lättare att godta domstolens avgörande om de fått komma till tals vid ett sammanträde. Det är därför viktigt att tingsrätten såvitt möjligt söker tillgodose en enskild rättssökandes önskemål om att få tillfälle att presentera sin sak muntligt inför domstolen (prop. 1995/96:115, s. 107).

Rätten till en rättvis och offentlig förhandling följer också av artikel 6.1 i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) som sedan 1 januari 1995 gäller som svensk lag. Bestämmelsen och Europadomstolens praxis innebär att det i princip finns en rätt till muntlig förhandling i åtminstone en instans när det är fråga om att pröva frågor om civila rättigheter eller skyldigheter eller anklagelser om brott.

Av betydelse i detta sammanhang är även 2 kap. 11 § regeringsformen enligt vilken en rättegång ska genomföras rättvist. Principerna för en rättvis rättegång innefattar en rätt för en part att bli hörd inför domstolen och därmed få möjlighet att lägga fram sin sak. Denna princip gäller för varje rättegång i domstol, dvs. utan begränsning till mål som gäller civila rättigheter och skyldigheter eller anklagelser om brott (se prop. 2009/10:80, s. 160–161).

I detta sammanhang kan noteras att rätten till muntlig förhandling i förvaltningsrätt har fått genomslag i 9 § tredje stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) genom en ändring som trädde i kraft den 1 mars 2019. Enligt bestämmelsen i dess nu gällande lydelse ska förvaltningsrätten hålla muntlig förhandling om en enskild part begär det och det inte är uppenbart obehövt. Syftet med ändringen var att få ordalydelsen att bättre överensstämma med den faktiska generösa tillämpningen av bestämmelsen och den starka presumtion för muntlig förhandling som gäller enligt Europakonventionen samt att ytterligare förstärka rätten till muntlig förhandling även i mål som faller utanför tillämpningsområdet för artikel 6.1 i Europakonventionen (se prop. 2017/18:279, s. 37–38).

Förevarande mål gäller bostadsrättsföreningens ansökan om bygglov för uppförande av inglasade balkonger på bostadsrättsföreningens flerbostadshus. Föreningen begärde vid mark- och miljödomstolen att sammanträde skulle hållas. Mark- och miljödomstolens dom innebär en prövning i sak och avgörandet har gått bostadsrättsföreningen emot. Särskilda omständigheter som talar för att sammanträde inte behövs har inte framkommit. Det saknades således förutsättningar att frågå huvudregeln i 14 § ärendelagen om att sammanträde ska hållas om det begärs av en enskild part. Mark- och miljödomstolen skulle därför ha hållit sammanträde. Underlåtenheten att hålla sammanträde utgör ett sådant rättegångsfel som kan antas ha inverkat på målets utgång och inte utan väsentlig olägenhet kan avhjälpas i Mark- och miljööverdomstolen. Mark- och miljödomstolens dom ska därför undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning. Det är uppenbart att parterna inte behöver yttra sig över frågan om undanröjande.

Beslutet får enligt 5 kap. 5§ lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Linnea Haglund
Protokollet uppvisat/